

“De overdracht van de watertoren was echt een kippenvelmoment”

Sinds eind vorig jaar zijn de bijna duizend inwoners van het dorp Galibi in het noordoosten van Suriname voortaan even fier op hun watertoren als de Parijzenaars op hun Eiffeltoren. Het vissersdorp aan de monding van de Marowijne, de rivier die ook de grens met Frans Guyana vormt, beschikt eindelijk over een degelijke drinkwatervoorziening en dat vierentwintig uur op vierentwintig. Dat is te danken aan de volgehouden inspanning van Frank De Poortere, directeur Industrie en Services, en zijn collega's van het bedrijf De Watergroep. We luisterden geboeid naar zijn verhaal dat het thema van de Wereldwaterdag op 22 maart mooi illustreert: water en energie horen samen.

“De Watergroep (tot eind 2012 stond dit waterbedrijf bekend als de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening of VMW, red.) heeft in het verleden waterprojecten in het Zuiden gesteund door het geven van financiële middelen aan ngo's. Daartoe behoort PROTOS, dat zich al ruim een kwarteeuw toelegt op het uitvoeren van waterprojecten in het Zuiden. Gaandeweg hebben we ons de bedenking gemaakt of wij niet als Vlaams drinkwaterbedrijf op het terrein zelf aan directe kennis- en technologieoverdracht konden doen. Wij zijn uiteindelijk al decennialang vertrouwd met winning, zuivering, opslag en distributie van drinkwater. En ook met het opzetten van een klantenbeheersysteem dat helpt om tot een efficiënte waterverdeling te komen. Voor ons was het natuurlijk ook interessant om zelf op het terrein actief te zijn. Dat is in een notendop onze nieuwe filosofie die we nu in de praktijk brengen.”

Vertrouwen herwinnen

“Ons eerste project – een kleinschalige zeewaterontziltingsinstallatie – vond plaats in de omgeving van de Chileense stad La Serena. Dat kwam tot stand in het kader van het Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling. Hoe we daarna in Suriname beland zijn, is weer een ander verhaal. De stad Koksijde heeft sinds vele jaren een stedenband met Galibi. Via contacten met mensen die daarbij betrokken zijn, vernam ik dat er een ernstig probleem was met de drinkwatervoorziening. Toen ik eind 2009 voor het eerst het dorp Galibi bezocht om te zien of we dat konden verhelpen, was ik verrast dat er al een waterleidingnet lag. Maar de dorpsbewoners moesten nog steeds naar een van de vijf waterputten gaan om er drinkwater te putten. Aanvankelijk was de lokale bevolking van Carib-'indianen' eerder wantrouwig om met ons in zee te gaan. Het eerste drinkwaterproject van een Amerikaanse ngo had hen namelijk slechts gedurende enkele weken drinkwater bezorgd, omdat de te kleine zandfilter het al snel liet afweten. Terwijl ze zelf heel wat energie hadden ge-

stopt in de aanleg van een drinkwaternet. De ondiepe putten waaruit opnieuw water werd bovengehaald, waren uitgegraven in een zandige bodem die gemakkelijk vervuiling doorlaat. Ook daarvoor moest een oplossing gevonden worden.”

Grondwater

“Begin 2011 waren we terug in Galibi, ditmaal met een geoloog in onze equipe om na te gaan waar er drinkbaar grondwater stak en hoeveel er duurzaam opgepompt kon worden. Daarmee stond of viel ons project. We wilden vooral vermijden om de fouten van onze voorgangers te herhalen en geen 'light'-versie neerpoten van wat hier bij ons als een klassiek waterproductiecentrum wordt beschouwd.

Aan het einde van datzelfde jaar is het boren van de waterputten begonnen, nadat er materiaal vanuit Frans Guyana over de rivier was aangevoerd. Bij het lossen van de container konden we gelukkig rekenen op de spierkracht van de inheemse bevolking. Vandaag wordt er grondwater opgepompt dat door een kleilaag afgeschermd blijft van alle vervuiling.

Eigenlijk zijn er twee projecten in elkaar geschoven. De centrale overheid was namelijk in 2011 begonnen met watervoorziening voor een aantal afgelegen dorpen (*de meerderheid van de Surinaamse bevolking leeft in de noordelijke strook van het land, waarvan de helft in de hoofdstad Paramaribo, red.*). Het overheidsproject hield echter weinig rekening met lokale omstandigheden. Zo wilde men opnieuw ondiepe waterputten graven en met zonne-energie een kleine waterpomp aandrijven. Het water zou dan in relatief kleine polyethyleentanks worden opgeslagen.

Zo kwamen we net op tijd om de overheid te overtuigen voor een meer duurzame oplossing te kiezen. We konden verkrijgen dat het gebouw waar de watertanks zouden komen iets hoger werd gebouwd, zodat we er onze grote zandfilters en pompen in konden onderbrengen. Dat waterproductiecentrum heeft een capaciteit van twintig kubieke meter drinkwater per uur.”

Noodgenerator

“Juist omdat de energievoorziening het daar soms laat afweten, was het belangrijk om over een voldoende grote buffercapaciteit en waterdruk te beschikken. Dat werd mogelijk met de twintig meter hoge watertoren met een inhoud van vijftig kubieke meter. Een Surinaamse aannemer heeft in opdracht van de overheid alle onderdelen van de draagstructuur gemonteerd. De dorpelingen hebben meegewerkt met eenvoudige takels en hun spierkracht, een waar huzarenstukje. In november vorig jaar heeft een vijf koppige ploeg van De Watergroep bovenaan de waterkuip gemonteerd en in dienst gesteld.

We hebben ook voorzien in een noodgenerator, want op de 6.000 wattpiek van de zonnepanelen kan je bij minder zonnige dagen niet rekenen en al zeker 's nachts niet. Dat toestel werd ook eind vorig jaar geïnstalleerd.

In mei 2013 waren de laatste voorbereidingen getroffen om de voltooiing van het project te vergemakkelijken. We konden het ons immers niet permitteren te moeten vaststellen dat een of ander onderdeel ontbrak op het moment van de installatie.

We vonden het erg belangrijk om het project samen met de lokale bevolking

Foto's: Henk Derveaux

uit te voeren. Daarvoor hebben we de tijd kunnen nemen en ik ben dankbaar dat we vanuit ons bedrijf daartoe alle kansen kregen. Ik denk dat we echt een wederzijds vertrouwen hebben kunnen opbouwen en dat onze samenwerking toekomst heeft.

Hoopgevend is wel dat toen onlangs de elektromotor van de compressor het begaf, de lokale verantwoordelijken zelf het euvel verholpen hebben. Er werd een nieuwe motor gekocht in Paramaribo en de zaak is heropgestart. Dat alles heeft zo'n tien dagen geduurd, heel snel voor het daar geldende tijdsbesef... Allicht zou een jaar geleden de dorpsgemeenschap niet eens gemotiveerd geweest zijn om een nieuwe motor te kopen.

Kwaliteit en debieten van het opgepompte en gezuiverde drinkwater kunnen we van hieruit opvolgen. In het dorp staat er een gsm-mast die aan onze computer gegevens doorgeeft. Daardoor is de band met zo'n project nu veel duurzamer.

We hopen ook dat er een watercomité komt dat meterstanden gaat opnemen en minstens een symbolische vergoeding voor het waterverbruik vraagt. Daardoor gaan de mensen minder water verspillen, want het kost energie om het aan huis te brengen.

De overdracht van de watertoren was echt een 'kippenvelmoment' voor de vijf medewerkers van het team. Het was net aan de vooravond van 'Srefidensi', de Surinaamse nationale feestdag, een extra reden om te feesten. Aangemoedigd door deze positieve ervaring willen we graag in de toekomst vergelijkbare projecten in Suriname opzetten.”

CHRIS DUTRY

Meer op www.dewatergroep.be

Water is leven

Voor PROTOS, dé waterspecialist onder de Vlaamse ngo's voor internationale samenwerking, is Wereldwaterdag het uitgelezen moment om aandacht te vragen voor de wereldwijde waterproblematiek. Daartoe werkt PROTOS mee aan bewustmakingsacties, zoals de 'Walks for water', waarbij leerlingen zes kilometer stappen. Die afstand verwijst naar het aantal kilometers die miljoenen mensen – vooral meisjes en vrouwen – moeten stappen om water te halen.

■ Meer hierover op www.drinkwater.voordrinkwater.be

Frank De Poortere

